

Titel: Kapitel XII.

Citation: "Kapitel XII.", i *1901/1902: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r09-shoot-chptrd1e2727/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: 1901/1902: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

delse ere til Stede, ligesom en idømt Straf, naar Sagen er indbragt for overordnet Ret, og Betingelserne for Straffens Anvendelse ikke findes at være til Stede, paa Embeds Vegne ophæves.

§ 130.

Ved Tvistigheder, som afgøres af Foged- eller Skifteretter, finde Bestemmelserne i nærværende Kapitel ikke Anvendelse i første Instans.

Kapitel XII.

Fri Proces.

§ 131.

For saa vidt fri Proces ikke er hjemlet ved særlig Lovbestemmelse, kan den meddeles, naar

- 1) den paagældendes Forfatning er saadan, at han ikke uden at savne det nødvendige til sin og Families Underhold eller til Fortsættelse af sin Næringsdrift kan afholde de med Sagens Udførelse forbundne Omkostninger og Udgifter, hvorom der i Almindelighed skal tilvejebringes Attester, i Kjøbenhavn fra vedkommende Rodemester og uden for Kjøbenhavn enten fra vedkommende Byraad (Sogneraad) eller fra Præst eller Underøvrighed, og
- 2) det efter de Oplysninger, som kunne have om Sagens Beskaffenhed, er at formode, at paagældende har rimelig Grund til at føre Proces.

Med Hensyn til Udlændinge kræves desuden, at vedkommende fremmede Stat ikke stiller Danske ringere end Indlændinge i her omhandlede Henseende.

§ 132.

Ved Meddelelse af fri Proces opnaas:

- 1) Fritagelse for Betaling af Retsafgift.
  - 2) Fritagelse for Udgifter til Stævningsmænd, til Brevporto og Avisbekendtgørelser samt til Rejsseudgifter, Diæter og anden Betaling til Vidner, Syns- eller Skøns- mænd o. desl., hvilke Udgifter i saa Fald afholdes af det offentlige.
  - 3) Understøttelse ved Beskikkelse af Sagfører til uden Vederlag af Parten at udføre Sagen, for saa vidt saadan Sagførerhjælp ikke skønnes at være unødvendig eller af den paagældende frafalder.
  - 4) Meddelelse uden Betaling af de Udskrifter og Beskrivelser, som maatte behøves.
- Meddelelse af fri Proces har ingen Indflydelse paa Forpligtelsen til at erstatte Modparten Processens Omkostninger, lige saa lidt som paa dennes Forpligtelse til at udrede Processens Omkostninger, som om fri Proces ikke var meddelt.

§ 133.

Andragende om at erholde fri Proces fremsættes skriftligt, for saa vidt Underrets- og Landsretssager angaar, for Justitiarius i vedkommende Landsret og, for saa vidt Højesteretssager angaar, for Højesterets Justitiarius.

Bevilges Andragendet har vedkommende Justitiarius efter Omstændighederne at beskikke — eller, for saa vidt Underretssager angaar, at paalægge vedkommende Underretsdommer at beskikke — en Sagfører til at udføre Sagen og træffe de videre fornødne Bestemmelser.

§ 134.

Den givne Tilstaaelse af fri Proces ophører, naar Parten dør. Den kan tages tilbage, naar de Forudsætninger, under hvilke den er meddelt, vise sig ikke at have været til Stede eller at være bortfaldne.

§ 135.

Meddelelse af fri Proces udstrækker sine Virkninger til hele Sagen i den Instans, derunder til den for at opnaa ny Foretagelse af Sagen for samme Ret foreskrevne Procedure, samt til Eksekution.

Naar Retshandlingerne skulle foretages efter Begæring af udenlandsk Myndighed, beskikkes der af Rettens Formand, saa vidt fornødent gøres, Sagsførere til at varetage Parternes Tare, og Sagen behandles foreløbig, som om fri Proces var meddelt, men Regning indgives til vedkommende udenlandske Myndighed over Retsafgifter, Sagsførersalærer og andre af Sagen flydende Omkostninger.

§ 136.

Afgørelser, hvorved fri Proces tilstaaes, kunne ikke paaklages for højere Ret; imod Afgørelser, ved hvilke den nægtes eller tages tilbage, kan Kære til Højesteret finde Sted.

§ 137.

Justitsministeriet skal i samme Omfang som hidtil være berettiget til uden for de i § 131 opstillede Betingelser at anordne, at fri Proces skal tillægges offentlige Myndigheder, Stiftelser, Embedsmænd og andre, og det paahviler derfor vedkommende Justitiarius (§ 133) at iagttage det fornødne til Udførelsen heraf.

Fri Proces tilkommer i de i § 301 og § 303 jfr. § 312 ommeldte Sager henholdsvis Overranklageren og Øvrigheden.

§ 138.

Bestemmelserne i Lov om Sagsførersalær m. m. af 24de Maj 1879 forblive gældende i borgerlige Sager.

Kapitel XIII.**Den tvungne Forligsprøve.**

§ 139.

Genstand for tvungen Forligsmægling ere alle borgerlige Domsager i første Instans. Dog er Forligsprøve ej fornøden:

- 1) naar Modfordringer gøres gældende, om endog selvstændig Dom for dem paastaas;
- 2) i Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve (Kap. XXV);
- 3) naar offentlig Indstævning finder Sted.

§ 140.

I Underretssager foregaar Forligsmæglingen offentlig ved Retten, hvor Domsagen behandles, medmindre Sagen henhører til dem, i hvilke den ved Lov 10de Maj